

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
«Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ»

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014-2015

Επώνυμο:

Όνομα:

Πατρώνυμο:

Σχολείο που φοιτώ:

Τάξη: ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ Ηράκλειο, 29 / 03 / 2014

Βαθμολογία Α΄ Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διάρκεια Εξετάσεων: 1:30΄

Βαθμολογία Β΄ Βαθμολογητή
100βάθμια
Αριθμητικώς
Ολογράφως
Υπογραφή

Α΄ Κείμενο

ΑΝΟΙΞΗ

Πότε πρόφτασε η άνοιξη και στόλισε τη γη σαν νύφη! Παντού πρασινάδα και δροσιά. Εκεί που ήτανε ξέρακας, βλέπεις χλωρασιά, εκεί που έβλεπες χώματα ξεροκαμένα από το βοριά, τώρα βρίσκεις ένα χαλί με χίλια χρώματα κεντημένο. Τα άγρια βράχια πλουμισμένα σαν από το χέρι κανενός ζωγράφου.

Όλη η πλάση χαίρεται. Το κάθε ζωντανό πλάσμα ζωντανεύει πιο πολύ, κι όσα δε ζούσανε έρχονται στη ζωή. Πουλιά κελαηδούνε, πεταλούδια και χρυσοβασιλιάδες και λογιών λογιών μαμούδια πετάνε, είτε περπατάνε στο χώμα. Τα χελιδόνια ήρθανε από τα ζεστά μέρη και χτίζουνε βιαστικά τις φωλιές τους. Τα λελέκια στέκονται απάνου στους κουμπέδες της εκκλησίας με το 'να ποδάρι και χτυπάνε τη μύτη τους.

Η θάλασσα ημερεύει και καλεί τους ανθρώπους να τους δροσίσει. Βαρκάκια, μικροκάικα, που ήταν τραβηγμένα στη στεριά το χειμώνα κι ήτανε τα μαδέρια τους ξεροσκασμένα, τώρα ξετρυπώνουνε από τα λιμάνια και πιάνουνε τ' ανοιχτά. Ψωνές χαρούμενες και τραγούδια ακούγονται κι από θάλασσα, σαν να λείψανε πια τα βάσανα από τον κόσμο.

Το μάτι, το αφτί, το άγγισμα, σαν να 'ναι πιο ζωηρό, πιο γλυκό. Μα ακόμα κι αν κάθεται κανένας σ' ένα μέρος που δε βλέπει και δεν ακούγει αυτά τα χαροποιά μηνύματα της άνοιξης, πάλι νιώθει κάποια αγαλλίαση, λες και είναι ο αγέρας γεμάτος από μια γλυκιά αρμονία. Ως κι ο σόμματος κι ο κουφός κι ο παράλυτος τα νιώθει αυτά τα μυστηριώδη ρεύματα που φέρνει η άνοιξη και που ξανανιώνουνε κάθε πλάσμα που 'χει το χάρισμα της ζωής.

Ποιος μπορεί ν' απομείνει λοιπόν στην κακία του, τώρα που είναι όλα τα πλάσματα ευτυχισμένα και καλούνε το 'να τ' άλλο να χαρούνε την ειρήνη της ζωής; Πώς μπορεί ν' απομείνει στο σκοτάδι η ψυχή του ανθρώπου, που είναι ο καθρέφτης, που μέσα σ' αυτόν καθρεφτίζεται το χαροποιό πρόσωπο του Θεού;

Φώτης Κόντογλου

Παραγωγή γραπτού λόγου

1. Το παραπάνω κείμενο του Φώτη Κόντογλου μάς περιγράφει τον ερχομό της Άνοιξης με παραστατικές εικόνες.

Να αναφέρεις 3-4 εικόνες, μέσα σε μια παράγραφο.

2. *«Τοιος μπορεί ν' απομείνει λοιπόν στην κακία του, τώρα που είναι όλα τα πλάσματα ευτυχισμένα και καλούνε το 'να τ' άλλο να χαρούνε την ειρήνη της ζωής; Πώς μπορεί ν' απομείνει στο σκοτάδι η ψυχή του ανθρώπου, που είναι ο καθρέφτης, που μέσα σ' αυτόν καθρεφτίζεται το χαροποιό πρόσωπο του Θεού;»*

Να γράψεις μια σελίδα στο ημερολόγιό σου τουλάχιστον τριών παραγράφων, όπου στηριζόμενος στο νόημα του παραπάνω αποσπάσματος, θα αναφέρεις την επίδραση που ασκεί η φύση στην ψυχή του ανθρώπου.

Β' ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ξαναγράψε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις-φράσεις με συνώνυμες χωρίς ν' αλλάζεις το νόημα του κειμένου.

Τα άγρια βράχια πλουμισμένα σαν από το χέρι κανενός ζωγράφου.

Η θάλασσα ημερεύει...

...κι ο παράλυτος τα νιώθει αυτά τα μυστηριώδη ρεύματα που φέρνει η άνοιξη...

... τώρα ξετρυπώνουνε από τα λιμάνια και πιάνουνε τ' ανοιχτά.

... πάλι νιώθει κάποια αγαλλίαση...

2. Να γράψεις τα ονοματικά σύνολα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

το μυστηριώδες ρεύμα _____

τη βαθιά αγαλλίαση _____

τους βαρείς χειμώνες _____

το ζεστό μέρος _____

των συνεπών ανθρώπων _____

του χαροποιού μηνύματος _____

3. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρηματικών τύπων στο β' πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού στην φωνή που βρίσκονται: καθρεφτίζεται, έλειψαν

4. Συμπλήρωσε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του Αορίστου στην οριστική ή στην προστακτική.

_____ (επιστρέφω) το μολύβι που πήρες!

Ο Νίκος _____ (μεταφέρω) το κιβώτιο χωρίς πολύ κόπο.

_____ (επαναλαμβάνω) μου σε παρακαλώ την άσκηση!

_____ (διακρίνω) στα μάτια των ανθρώπων μια ικανοποίηση.

_____ (επιλέγω) ό,τι θέλεις χωρίς δισταγμό.

5. Τοποθέτησε τα υπογραμμισμένα ρήματα σε χρόνο Αόριστο.

Αποφεύγει ν' απαγγέλλει ποιήματα.

Παίρνει τη βαλίτσα και φεύγει.

Γέρνει το κορμί του και στέλνει το μήνυμα συνθηματικά.

6. Να συμπληρώσεις με το κατάλληλο επίρρημα.

Ξοδεύει τα χρήματά του (χωρίς σκοπό). _____

Βαδίζαμε (όλη μέρα κι όλη νύχτα). _____

Αγοράσαμε το ποδήλατό του (με μισή τιμή). _____

Θέλω να με κρίνετε (με επιείκεια). _____

Το αποφάσισε (στο τέλος)! _____

7. Αναγνώρισε γραμματικά τις υπογραμμισμένες λέξεις.

...κανενός ζωγράφου... _____

...τα μυστηριώδη ρεύματα, που φέρνει η άνοιξη... _____

...καλεί τους ανθρώπους να τους δροσίσει... _____

...χτίζουνε βιαστικά τις φωλιές τους... _____

...είτε περπατάνε στο χώμα... _____

...με χίλια χρώματα κεντημένο... _____

8. Αναγνώρισε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις ή προτάσεις.

Το κάθε ζωντανό πλάσμα ζωντανεύει πιο πολύ...

... τώρα που είναι όλα τα πλάσματα ευτυχημένα και καλούνε το 'να τ'
άλλο να χαρούνε την ειρήνη της ζωής:

Τα λελέκια στέκονται απάνου στους κουμπέδες της εκκλησίας...

Πώς μπορεί ν' απομείνει στο σκοτάδι η ψυχή του ανθρώπου...